

Saksframlegg

FORNYELESSTRATEGI FOR GATELYSARMATURER PÅ PRIVATE VEGER

Arkivsaksnr.: 09/11953

::: Sett inn innstillingen under denne linja

Forslag til vedtak:

Formannskapet slutter seg til at kommunalt eid gatelys på private veger overdras vederlagsfritt til rette private vegeiere, snarlig etter at kommunen har fornyet anlegget med energi- og miljøvennlig armatur.

::: Sett inn innstillingen over denne linja

... Sett inn saksutredningen under denne linja

Bakgrunn

Sak om "Strategier for utbygging og fornyelse av den kommunale vegbelysningen i Trondheim 2011-2020" ble lagt fram for formannskapet og behandlet 21.12.2010 (sak 385/10). Det ble blant annet vedtatt at det må investeres betydelige beløp til nye miljøvennlige og energiøkonomiske løsninger, slik som skifte til armaturer med ny moderne teknologi.

I økonomiplanperioden 2011-2014 er det tilgjengelig ca 18 mil kr til fornyelse av armaturer i hht allerede bevilgede midler samt økonomiplanens rammer. Vi er nå i ferd med å starte arbeidet med fornyelse av armaturer. Vi har i samarbeid med Trønderenergi Nett valgt å satse på LED armaturer i boligveger og på gang-/sykkelanlegg, jf sak 385/10. Det velges i første omgang ut anlegg med eksisterende kvikksølvarmaturer (HQL). På nåværende tidspunkt har vi ikke valgt å satse på LED for det overordnede vegnettet. Her velger vi løsningen med dimming av moderne standardarmaturer.

Da Trondheim kommune fra 2005 overtok eiendomsretten til gatelysene fra Trondheim Energi Nett, omfattet dette belysningslyspunkter hovedsakelig langs offentlig kjøreveg og gang-/sykkelanlegg, men også lyspunkter langs private veger og gangveger. Lyspunktene langs private veger omfatter små stikkveger/avkjørsler fra offentlige veger samt lyspunkter i private borettslagområder; i størrelsesorden 700-1000 belysningspunkter. På disse private vegene har kommunen ikke noen form for vegansvar, og det utføres heller ikke andre offentlige vegdriftstjenester slik som brøyting og strøing. De aktuelle vegene skiller seg ut fra de såkalte B-vegene. B-veger er private veger hvor kommunen utfører flere typer driftstjenester; herunder både vegbelysning og vinterdrift. B-vegene er veger hvor Trondheim kommune overtok et avtalt driftsansvar knyttet til kommune-sammenslåingen.

Det viser seg at svært mange av disse private vegene har lyspunkter med kvikksølvarmaturer. Ut fra tanken om en rask utskifting av eksisterende kvikksølvarmaturer reiser det seg en spørsmålsstilling om kommunen skal prioritere investeringer på disse private vegene. Et alternativ kan være å overdra lyspunktene langs de aktuelle private vegene vederlagsfritt til vegeiere.

Mulige strategier (for helt private veger)

Vår rådgiver innen gatelys, TrønderEnergi Nett, har beregnet at det ligger store miljø- og energigevinster i å bytte ut gamle armaturer som har kvikksølvpærer (HQL). Lamper med kvikksølv vil bli forbudt innen få år, og innstallert effekt i lampene (125W) er lysteknisk egnet til å byttes ut mot lavenergi LED-teknologi. De gamle kvikksølvlampene trekker generelt mer effekt enn installert effekt, og å bytte til LED-teknologi vil derfor gi et godt energiokonomisk resultat. Vedlikeholds-kostnadene forventes å tilta på disse gamle anleggene.

Disse gatelysanleggene viser seg primært å ha adresse til B-veger (veger kommunen har videreført historisk vegdriftsansvar for), private veger uten annen kommunal vegdrift, eller til borettslagsområder med private internveger.

Kommunen har ikke gjort endringer i gatelysporteføljen etter overtakelsen fra Trondheim Energi Nett i 2005, men har videreført et historisk eieransvar og bekoster fortsatt drift og vedlikehold av belysningen på private veger. Et mål nå knyttet til fornyelse av gatelyset, vil imidlertid være å avvikle kommunalt eierskap og drift av gatelysanlegg på de helt private vegene (ikke B-vegene).

Å overdra B-veger til private er en tung og krevende prosess. Dette ut fra den funksjon disse vegene har samt avtalemessige forhold knyttet til ansvar ved kommunesammenslåingen. Vi mener imidlertid at det bør være aktuelt å overdra lyspunktene langs de aktuelle private vegene vederlagsfritt til vegeierne. Problemstillinger knyttet til avvikling av kommunale vegdriftstjenester på B-veger, vil bli lagt fram for formannskapet på et seinere tidspunkt.

Det kan skisseres to løsningsforslag ved overdragelsen:

Løsning 1 er snarlig å overdra til de rette eiere vederlagsfritt gatelysanleggene langs private veger og i borettslagsområder der kommunen aldri har hatt noe annet vegdriftsansvar. Overdragelsen skjer uten noen oppgradering fra kommunens side.

Løsning 2 er å utsette overdragelser av anleggene langs private veger, og investere kommunale midler i disse anleggene. Kommunen har allerede i dag alle utgifter knyttet til disse anleggene. En investering i disse anleggene vil trolig medføre betydelig støtte fra Enova, da det er mest å hente på energisparing i disse anleggene. Det er disse private vegene som har flest 125 W HQL-lamper. Løsningen forutsetter snarlig overdragelse av anleggene i sin helhet til rette private veieier etter at de er fornyet. Løsningen framstår som imøtekommende overfor nye eiere i forhold til kommunens historie som eier og drifter.

Konklusjon

Med et overordnet mål om å avvikle kommunalt eierskap og drift av gatelysanlegg på privat veg, er det behov for at det tas stilling til hvilken strategi, omtalt som mulig løsning 1 eller 2, som skal benyttes ved utvelgelse av gatelysanlegg for utskifting til LED-teknologi. Enten å søke å overdra vederlagsfritt kommunalt eide anlegg på private veger i størst mulig grad og så snart som mulig, uten å fornye anleggene før overdragelse, eller å investere i energi- og miljøvennlig fornyelse i anleggene før overdragelse. Å videreføre dagens ordning med kommunalt eierskap og drift av gatelysanlegg på privat veg anbefales ikke.

Rådmannen i Trondheim, 12.04.2011

Einar Aassved Hansen
kommunaldirektør

Bjørn Ekle
stabssjef

... Sett inn saksutredningen over denne linja